مسئولیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

احمد جان مانو ۲۰۲۱/۰۲/۲۷

بورگ = بوورگ = بوو ورگ

بوو = بسیار + ورگ = آب

بوو + ورگ = بوو ورگ

بسیار آب = آب بسیار

BORG Boorg =Boo warg

این واژه یي ترکیبی Borg,Boorg,
به خاطر حقانیت ،بقا وزندگی زبان
اصیل پشایي از زمان باستان تا عصر
حاضر صورت میگیرد!

واژه (بورگ = بوو ورگ) : یک واژه مهم ادبی وتاریخی زبان اصیل آریایي (آریک) بوده که، با تولد وبه ، به وجود امدن اش درزبان باستان آریایي آریک وبعداً تکامل ان درادبیات جهانی مُدرن امروزین سربلند کرده، واژه فوق زبان آریک / پا اچا ایي / پشایي منحیث یک واژه ترکیبی برای دانشمندان زبان ها وبرعلاوه ان برای همه علمای مسالک گوناگون وشنوندگان زبانهای مختلف قابل درک وتائید شده میتواند ،که واژه های فوق با تلفظ مشابه باهم یکی اند !
بدون شک وتردید گفته میتوانیم که، با پیدایش وتولد واژه یي ترکیبی Borg مردمان همان زبان ،درهمان زمان ومکان به معنی ومفهوم وارزش که ،درخود واژه (بُوو ورگ) نهفته داشت وتا امروز معنی ومفهومی را که، درترکیب واژه یي درخود زخیره دارد، منحیث زبان مادری خودشان نامگذاری نموده اند که، تا امروز به همان گونه یي بدوی، معنی ومفهوم خویش را حفظ نموده است .
واژه ترکیبی پشایي (بُوورگ Booworg-Borg) ازهمان زمان پیدایشش، تا امروز که،هزاران سال نا معلوم از ان گذشته است، دارنده ارزش ادبی،زبانی وتاریخی خاص خود بوده ،که تا امروزپشایي زبانان درجغرافیه یي موجود در افغانستان به معنی ومفهومی ،که دران نهفته است به خوبي درک ومیدانند ،که واژه ترکیبی موصوف واژه اصیل آریایي آریک / زبان مروج موجود پشایي است!
جهت ادعای خویش ،که زبان اصیل آریایي از زمان باستان تا امروز درزبان پشایي / پشه یي/ آریک زنده است جهت به کرسی نشاندن ادعای خویش به اثبات ان ذیلاً میپردازیم :
واژه یي باستان / بورگ / بوو ورگ Boowarg -Boorg-Borg دراکثر نقاط جهان ،که به گونه یي قصرهای با شکوه امروزین قد افراشته اند وبه نسبت موقعیت های جغرافیایي وارزش های ،که درخود نهفته دارند ، امروز به گونه یي موزیم های تاریخی ،کلتوری وفرهنگی ونظامي درامده وشهرت جهانی را ازخود ساخته اند.
معمولاً به نامهای شاهان نامدار ، شهزادگان ،سپه سالاران نظامی وشخصیت های ملی ممالک مربوطه نامگذاری ودرمراحل مختلف تکامل تاریخ بشری ازحالات بسیار ابتدایي نظامی وحیاتی به مرحله یي مدرن ومترقی کنونی رسیده وحیثیت یک مشعل تابناک تاریخی ومشهوررا درافسانه های بشری به نام خویش ضرب زده است .
امید است که، دانشمندان باستان شناس ،دانشمندان وپژوهشگران زبان به خاطرچگونگی به میان امدن این واژه ، درکجا ، درکدام جغرافیه وبه کدام زبان ودرکدام عصر باستان واژه یي (بورگ Borg) از طرف کدام مردم به خاطر کدام اهمیت وضرورت عصروزمان صورت گرفته است ،پژوهش جدید انجام دهند!

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

تا مشترکات کلتوری ،فرهنگی و زبانی انها درعصر وزمان معین باستان به گونه یي بهتروخوبترمشخص گردد.
مشابهت شکلی و تلفظ واژه بورگ در ادبیات بشری ، بنده را به کنجکاوی واداشت ودر فکر ریشه یابی واژه (بورگ / بُو ورگ (از لحاظ زبان وادبیات زبان اصیل وباستان آریایي آریک / پشایي / پشه یي مروج امروزین درکشور عزیزمان افغانستان شده واغازبه پژوهش ان نمودم ، تا باشد ریشه یي انرا با معانی ومفاهیم ،که درهسته یي ادبی خویش نهفته دارد، از لحاظ زبان پا اچا ایي /پا چایي / پشایي / آریک دریافته وبه علاقمندان ودارندگان این واژه ،نظامی، ادبی ، کلتوری ،فرهنگی،اقتصادی ، تاریخی وباستانی در زبانهای هند و اروپایي که، از زمان باستان وشاید هم از زمان ایجاد زبان مادری شان ، تا امروز در ادبیات خویش مورد استفاده دارند ،چگونگی زایش وپیدایش این واژه نامدارادبي را با معانی ومفاهیم علمی ومنطقی که ،درهسته یي خویش نهفته دارد، درزبان وادبیات زبان پشایي / پشه یي، به گونه یي ریشه وی تحقیق و پژوهش نموده و همچنان چگونگی ورشد وتوسعه واژه ترکیبی (بورگ / بوورگ ، بوو ورگ) وعام شدن واژه موصوف را درادبیات زبانهای هند واروپایي با پژوهشگران شریک نمایم .
تا باشد زبان اصلی) پشایي/پشه یي (را به گونه یي ادبی با علاقمندان واستعمال کننده گان ان به گونه یي دلیل علمی ومنطقی معرفی نمایم ،که واژه بورگ یک واژه یي اصیل زبان وادبیات/ پا اچایي / پشایي/ آریک ،زبان مروج پشایي امروزین به شمار میرود .
به گمان اغلب ساخت وبافت این واژه یي تاریخی « بورگ Borg » معمولاًدرابتدا درکنار آبحار ودرسواحل نزدیک به آب ها توسط انسانهای بدوی همان زمان به خاطر امرار زندگی برای تغذیه وامرار حیات خویش مسکن گذ ین شده ، تا از مواد غذایي وحیاتی آبحار، جویبارها ،دریا چه ها و دریاها به خاطرامرار حیات استفاده نموده ،که با گذشت زمان، درنتیجه فکر متفکرومخترع انسان با استفاده از افزار ابتدایي گیاه ها ،بوته ها ،چوب ها ...تخته ها ،کنده های درخت ،پوست حیوانات به گونه یي بسیار ابتدایي ازاشیایی محلی ،که اهسته اهسته با گذشت زمان درنتیجه پیشرفت علم وتخینک ودانش بشری وپیشرفت وسایل شکار حیوانات بحری واستعمال کشتیهای چوبي ابتدایي وبا گذشت زمان وپیشرفت علوم بشری وبلاخره درنتیجه ایجاد کشتی های مدرن وغول پیکر امروزین رشد نموده باشند اساس دارد!
برای به سر رسانیدن این سفرادبی و به خاطر روشن شدن وجود واژه (بورگ) وپیدایش ان از لحاظ تاریخی باید درادبیات زبانهای زنده هند و اروپایي جستجوشود!
تا باشد ریشه ان ، در یکی از زبانها آریایي ، بادلایل علمی ومنطقی مستند ساخته شود، بعداً به دسترس پژوهشگران ادبیات زبان وعلاقمندان ان جهت تصحیح ونظر جدید وغنی شدن همه جانبه واژه (بورگ) تقدیم شود واز طرف هم تاریخ پیدایش واژه درزبان باستان پشایي ویا هم درزبان مشابه وفامیلی زبانهای هند واروپایي وروابط ان با مردمان باستان مشخص شود .

به خاطربه سررسانیدن این پژوهش ضروراست ،که درابتدا به سرزمینهای رواوریم که ، واژه مورد بحث (بورگ Borg) به صورت فزیکی در مناطق خاص ،زیبا ودیدنی به اشکال قصرهای باشکوه ،دلبر و جذاب اعماروتوجه سیل بینان جهان رابه خود جلب مینمایند ،که اکثر این مکان های بسیط دیروزه به ،قصرهای باشکوه امروزین ،که به موزیم های کلتوری وفرهنگی وتاریخی اکثریت کشورهای جهان مبدل ومحلات خوب ودیدنی برای توریزم وجهان گردان محسوب میشوند امروز به نامهای شخصیت های بزرگ میهنی امپراطوران ،شاهان ، ملکه ها وشاهزادگان ویا میهن پرستان بزرگ ملی وتاریخی نامگذاری شده اند ،که هریکی ازاین قصور باشکوه بعد از اسم های شان پسوند (بورگ) را دانسته ونادانسته باخود دارند.
کشورهای دارنده واژه یي (بورگ) روزانه به سرزبانها بوده وافتخارفرهنگی وادبی ایشان محسوب میشوند ،که معنی واژه(بورگ Borg) در انسایکلوپیدیاها اکثراً به معانی حصار،قلعه جنگی ، شهر ،دژ قوی دفاعی، مراکز دولتی وغیره بوده ،که درسرزمینهای اروپایي اززمان باستان تا اکنون درکنار ابها دریاها وابحار جلوه نمایي میکنند ویاهم به نامهای قلعه های جنگی اند، که از زمان گذشته تا امروز درانها اثار وسایل نظامي،محلات عسکری به خاطردفاع از شهر ، مملکت ومردمان خویش ، دربرابر حملات بیگانگان ودزدان دریای همان زمان ، که مروج بود مورد استفاده قرار گرفته ،که معمولاً این قلعه ها به خاطر دفاع از باشندگان همان مرز وبوم بود ، ،که درکل از این حصارها و قلعه ها به حیث مراکز حیاتی ،نظامی ودفاعی استفاده میشدند وهر قلعه جنگی دارنده بروج بلند نیز بودند که ، تا بتوانند ساحات بحری مربوطه ممالک خویش را جهت دفاع از ساحات مرتفع وستراتیژک ،تحت کنترول خویش داشته باشند .
برعلاوه یي ان این قلعه ها ی مستحکم درفواصل معین دورترازسواحل اعمار میشدند ، که زریعه کانال های مصنوعی مناسب ومتناسب مروج آبي ان زمان ،که از سواحل بندری تا قلعه ها و(بورگ هاBorg) به کیلومترها دورتر از اب های بحری بودند ساخته وتوسط کشتی های معمول ومروج ان زمان به آب ها ی بزرگ وصل میشدند.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

بسیاری از شهرها ،که واژه بورگ را در پسوند خویش دارند مانند : نیوبورگ دردنمارک ،هامبورگ درجرمنی و ستراسبورگ در فرانسه، ایندن بورگ در انگلیس ،پیترس بورگ در روسیه وغیره ،که همه بورگ های موجود در کره خاکی نمایانگر ادعای علمی ،منطقی وادبی من است که، واژه یي ترکیبی باستان (بورگ) یک واژه اصیل زبان آریک / پشایي / پشه یي میباشد .
حالا وقت ان رسیده است که، به کنه وهسته یي این نام ترکیبی وتاریخی (بورگ ، بوو ورگ) نفوذ نموده وبه کاوش معانی ادبی وفرهنگی ان بپردازیم ، که واژه یي ترکیبی(بورگ /بوو ورگ) اصلاً مال کدام زبان باستان بشری است ودرکدام زبان تا امروزموجود ودارنده کدام معانی ومفاهیم است اغازمینمائیم :
توضیح : واژه ترکیبی (بورگ) ازدوکلمه زبان اصیل آریایي (اریک / پشایی / پشه یی (مروج امروزین درمیهن عزیز مان افغانستان مادر زبانهای هند واروپایي (بوو = بسیار) و (ورگ = آب)به گونه یي پائین بدست میایند :
-بُو /بوو = بسیار .
-بُو = آب .
- بُو / بوو : یک واژه مروج زبان باستان آریایي بوده، که از زمان پیدایش الفاظ درزبان پشایي به دومعنی که، بیشترینه یي ان به معنی (بسیار ، زیاد، بیشتر ،هنگفت ،انبو ،عمیق (یعنی به تعدد اشیای که، دارای خصوصیات مرکب ومخلوط باشد مورد استفاده قرار میگیرد وهمچنان عین همین واژه (بُو /بوو) برای اطفال کوچک به معنی (آب) نیزتا اکنون استعمال دارد ، که در زبان پشایي های بعضی محلات افغانستان ودرزبانهای آریایي دیگر کشور عزیز مان شاید هم مروج ومورد استعمال باشد ،که خودم دقیق نمیدانم ، که این واژه (بُو /بوو) یعنی (آب) درهمه مناطق یک سان مورد استعمال دارند ویا خیر !
ولی تا جائیکه من میدانم واژه (بو، بوو= آب) درمناطق پشایي زبانها تا امروزمورد استعمال است ،که بزرگ سالان فامیل های پشایي برای اطفال شان ،که تا هنوز تکلم کرده نمی توانند، استعمال چنین جمله را دارند :
)بُو /بوو پي = آب میخوری ، آب می نوشی = اوبه څکوي) به کار گرفته میشود . حالانکه برای (آب) درزبان پشایي مناطق شرق افغانستان وشاید درمناطق بیشتر پشایي زبانها عین همین واژه (وربِ /ورگ = آب ، بو ، بوو = آب + اوبه) باشد .
ناگفته نباید گذاشت که، واژه (ورگ = آب) زبان پشایي درحرف اغازین واولینش (و، w,v) با اکثریت نامهای (آب) زبانهای هند واروپایي مانند water ....,vand,wasser, انگلیسی، دنمارکی ، جرمنی ..... وهمچنان درزبان روسی آب را (vada /ودا) گویند که همه درلفظ مشابهت های دارند وممکن هرشنونده احساس نزدیک بودن ودرک کردن مشابه تلفظ را احساس خواهد نمود .
بنابر نزدیک بودن تلفظ ، ما مشابهت واژه آب را درزبانهای گوناگون هندواروپایي باهم نزدیک یافتیم ، که ریشه یي شریک باهم دارند.
حالا میخواهم در یک فارمول واژه یي ترکیبی (Borg / بورگ) رابه گونه یي ذیل توضیح وتشریح نمایم.
طوریکه دربالا واژه های (بُو) و(بوو) ، که معنی (آب ؛ زیاد؛ بسیار ؛ هنگفت ؛ انبوه وکثیر) زبان فارسی است و عین همین واژه (بُو) به معنی (آب) نیز توضیح گردید .
حالا اگر ما واژه های موجود زبان پشایي را پهلو به پهلوی هم بنویسیم اشکال ومعانی ذیل را بدست میاوریم ،که بدون چون وچرا ازلحاظ شکل به واژه نادانسته درزبان دنمارکی وزبانهای دیگر(Borg, Boorg) به واژه های زبان باستان پشایي / آریک مطابقت خواهد داشت !
حالا به معانی واژه ترکیبی (بُورگ ، بُو ورگ ،Boorg, Borg) روبرو میشویم .قبلاً متذکرشدیم که،واژه مذکوردرتلفظ خویش دوقسمت دارد (بُوو = بسیار) و(ورگ = آب) یعنی (بُو ، بوو = بسیار + ورگ = آب).
یعنی : (بُو + ورگ = بُو ورگ) ، (بسیار + آب = بسیار آب ، آب بسیار) که، درزبان پشایي ودری/فارسی به گونه یي (بُو ورگ ، بُورگ = آب بسیار) ودرزبان پښتو به شکل (ډیري اوبه) معنی میشود که ،در ترکیب فوق جمله سازی در زبان وادبیات دری/فارسی واژه صفت بعد از موصوف میاید مانند:
(آدم خوب ؛ آب بسیار... وغیره) ولی در زبانهای پشایي ، پښتو ودنمارکی جمله سازی هم مانند بوده ، واژه صفت قبل از موصوف میاید مانند (بُو ورگ = آب بسیار ؛ ډیري اوبه = آب بسیارولی در دنمارکی (مایت وین ؛ meget vand = آب بسیار) که دراین صورت جمله سازی زبان دنمارکی با زبان باستان آریایي وشاید هم زبانهای زیادی دیگر خاندان هند و اروپایي با (پشایي /آریک) نیزهم مانند اند !
تا این جا ،که ما چگونگی واژه مشهور تاریخی(booworg ,Borg,boorg) را مورد پژوهش قرار دادیم ودانستیم ، که واژه (بورگ ، بوو ورگ) از دو واژه یي (بُوو= بسیار) و (ورگ = آب) زبان باستان آریایي (پا اچا ایی ، پشایي ، پشه یي) مروج کنونی بدست میاید ، که با تمام کیف وکانش واژه اصیل زبان (پا چایي / پشایي) است ومربوط زبان موصوف ، که با تحلیل وتجزیه همه جانبه ان دانسته میشود ،که واژه موصوف (بُو ورگBoorg, Boowarg = آب زیاد) واژه بسا با ارزش حیاتی ،تاریخی ،ادبی ، علمی ،اقتصادی ،نظامی

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

وستراتیژیک زمان خود است که، تا امروز از لحاظ جغرافیه وموقف فزیکی ومعنایي موقف ومقام خاص همه جانبه يي خودرا درخود حفظ ونگاه داشته است !؟.
تا جائیکه ازموقف فزیکی Borg ,Booworg ,Boorg بورگ ،بوو ورگ ملاحظه میشوند ، این مناطق درسرزمینهای گوناگون درکنار ساحل ها و آب های کم عمق واهسته اهسته درکنار آب های نسبتآ عمق دار کنونی یعنی (بُو ورگ Boowarg = آب زیاد ،آب با عمق بیشتر) درسواحل درتقاطع با جزایر به گونه يي خشکه های درامده درآب ها مشاهده ودیده میشوند ،که معمولاً همه يي این خشکه های ساحلی دربرابر آب های همجوارش درنقاط مرتفع قرار دارند. باشنده گان سزرمین ها ،که درمجاورت به آب ها میزیستند، اهسته اهسته نفوس شان بیشترودرنتیجه تراکم نفوس نظر به ضرورت ان زمان ، به خاطر دفاع ازباشندگان سرزمین شان خود درکنار سواحل خاکی وسنگی اغاز به ساختن قلعه ها وقشله های نظامی وعسکری به گونه يي ، دژهای قوی ، بدون شک وتردید، مواضع دفاعی پیش رانده شده را ایجاد نموده ،تا به حسن صورت دفاع از میهن ، شهرها ودهات خویش نموده با شند اعمار ساخته ودرانها مدافعین وطنپرست وعساکر را با سلاح های دست داشته ان زمان چه ثقیل وسبک ازهرلحاظ به دفاع از میهن شان اماده ساخته بتوانند بوجود امده اند.
هدف ازتشریح وتوضیح بالایي این است ،که واژه تاریخی ومشهور boowarg, Boorg ,Bogr را ،که یک واژه ترکیبی زبان باستان زبان اصیل آریایي (آریک / پشایي) بوده وتا امروز درادبیات مروج کنونی پشایي ریشه يي مشترک درحرف اول (و،w,v) با زبانهای (هند واروپایي) دارد، لطفآ واژه آب را درزبانهای هندواروپایي ملاحظه وبخوانید که، تاکدام اندازه با واژه (ورگwarg Boo; Boorg, Borg) زبان پشایي ازلحاظ تلفظ وحرف اغازین (آب) با هرزبان هند واروپایي درمطابقت اند وهم ملاحظه نمائید ،که نظریه يي این جانب را درمورد تا کدام حد قوت میدهد !
دوکتور گوستاولوبون میگوید:« قبل ازمهاجرت وپراگنده شدن ، اقوام آریایي به زبان مخصوص صحبت مینمودند که، نامش (آریک) بود ،حالا این زبان گم شده است، ولی زبان سنسیکریت ازان زبان بیرون شده است) تاریخ ادبیا پښتو ص ۲۴ .
این زبان آریایي ،که مادر ومادرکلان تمام زبانهای آریایي شمرده میشود لااقل (۳۰۰۰ سال ق،م) به ان صحبت میشد وزبان مشترک شان بود .ولی حالا هیچ نمونه ونشانه يي ازان زبان باقی نمانده است ،به خاطر این ،که نبشته ها و تاریخ آریائیها از (۱۴۰۰) سال ق،م) به پیش نمیرسد، ولی انقدر گفته میتوانیم ، که سنسیکریت ، اوستا وفارسی باستان هرسه انها از همین زبان اصیل آریایي زائیده شده اند) تاریخ ادبیات پښتوص (۲۴).
بنابر توضیحات فوق باید اذعان نمود ،که نام تاریخی (worg Boo, boorg ,Borg) مربوط زبان باستان آریا يي (آریک = پا اچا ایي پا چاهی/ پشایي/ پشه يي) امروزین بوده وادعای را ،که محقیقین وپژوهشگران زبانهای هند واروپای دارند وگفته يي محقق بزرگ داکتر گوستاولوبون ودانشمندان هم عصرش را ، که گویا زبان اصیل آریایي (آریک) مادر ومادر بزرگ زبانهای هندو اروپای است وزبان (آریک) تا سالهای ۱۴۰۰ ق،م زنده بود وحالا مرده است وبه اخرین میخ مرگ ، تابوت ان را میخکوب نموده اند ،موجه وقابل قبول نمیدانم !
بربنیاد نظریه مرگ زبان اصیل آریایي که،دانشمندان پژوهشگر زبان درقرن هژدهم میلادی زبان اصیل (آریک) ما درزبان های هند وآروپایي را مرده محسوب نموده اند درست علمی ومنطقی نمیدانم .
ادعای انها با نظریه يي فوق بنده بر بنیاد پژوهش ،توضیح ، تشریح، علمی ،منطقی وادبی من درمطابقت نبوده ومن زبان باستان آریایي (آریک/ پشایي) مادرزبانهای هند و اروپایي را دراین برهه زمانی درادبیات زبانهای هند و اروپایي در واژه ترکیبی (بورک ، بوو ورگ) زنده یافتم. ! ؟
یاداشت :
بربنیاد دلایل وتوضیح واژه يي ترکیبی warg Boo ,Borg,Boorg که، تا اکنون درزبان اصیل آریایي آریک/ پشایي با تلفظ مشابه، بادرنظرداشت توضیح وتشریح واژه(worg Boorg,Boo , Borg معنی ومفهوم ادبي اش ازدوکلمه (بوو = بسیار) و (ورگ = آب) بدست میاید که ،نشان دهنده زندگی زبان اصیل آریایي آریک/ پا اچا ایي /پشایي / پشه يي مروج امروزین بوده ونظر دوکتور گوستالوبون ، که درفوق ازان ذکر بعمل امد ،که گویا زبان اصیل آریایي مرده است مطابقت ندارد !
درنتیجه باید اعتراف نمود که ،زبان باستان آریایي آریک/ پشایي از زمان باستان تا اکنون درمناطق مختلف کره خاکی به شکل از اشکال دانسته ویا نادانسته درزبانهای فامیل هند واروپایي درلغات والفا ظ مشابه به حیات خویش ادامه میدهد ، بنابر دلایل فوق الذکر زبان اصیل آریایي پشایي /آریک به خاطر نیرو و توان ادبی ئیکه در ادبیات زبان خود نهفته دارد زبان اصیل آریایي (آریک / پشایي) را باید زنده وحیات اعلام نمود !!!

احمد جان مانو دنمارک . ۲۰۲۰ سپتامبر .

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ